

**Załącznik nr 6 do Zarządzenia
Nr 20/07 z dn. 2.07.2007 r.**

**Program ochrony zasobów genetycznych nutrii odmian: grenlandzka, standardowa,
czarna dominująca, bursztynowo-złocista, biała niealbinotyczna, sobolowa, pastelowa,
oraz perłowa**

Historia odmiany

Nutria (*Myocastor coypus* Moll.) trafiła z Ameryki Południowej do Europy na początku XX wieku. W roku 1926 Ludwik Palach z Wielkopolski sprowadził dwie pary nutrii z Argentyny. Rozwój hodowli nutrii trwał aż do wybuchu II Wojny Światowej, kiedy to w Polsce utrzymywano około 500 samic. Po wojnie systematycznie następowała odbudowa stada podstawowego na bazie materiału krajowego oraz importów z byłej Czechosłowacji, NRD i RFN. W latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku sprowadzono do Polski 563 zwierzęta. W kolejnych dziesięcioleciach systematycznie rosła produkcja skór osiągając apogeum w roku 1980, kiedy to polska hodowla wyprodukowała 3,4 miliony skór, w tym około 70% skór nutrii odmian barwnych. Polska była wówczas największym na świecie producentem skór nutriowych pochodzących od zwierząt utrzymywanych w systemie klatkowym.

Załamaniem światowego rynku obrotu skórami nutriowymi pochodzącymi z chowu klatkowego spowodowane było dużym nasyceniem rynku oraz zmianą trendów mody. Dodatkowo postęp technologiczny w przerobieniu skór spowodował wzrost zainteresowania tańszymi skórami ze zwierząt pochodzących z odłowu. Efektem tego trwającego od 25 lat trendu jest prawie całkowity zanik hodowli nutrii grenlandzkiej oraz odmian barwnych takich jak: standard, biała niealbinotyczna, bursztynowo-złocista, perłowa, pastelowa, sobolowa i czarna dominująca.

Wyjściową formą dla odmian barwnych nutrii była odmiana **standard** o barwie okrywy najbardziej zbliżonej do ubarwienia nutrii dzikiej.

W wyniku mutacji i wieloletniej pracy hodowlanej powstało szereg odmian barwnych, w tym:

- **czarna dominująca** będąca homozygotą lub heterozygotą (JJ lub Jj). Cechuje się bardzo silnym melanizmem, który pogłębia czerń okrywy włosowej. Brak jest strefowości włosów, jedynie na czole i obrzeżach nozdrzy mogą występować białe włosy.
- **bursztynowo-złocista** dominująca do barwy nutrii standardowej i wszystkich mutacyjnych odmian recesywnych. Występuje w postaci homozygotycznej (MM) i heterozygotycznej (Mm). Charakteryzuje się jednolicie rudozłotą barwą okrywy włosowej bez posrebrzenia.
- **biała niealbinotyczna** występująca w postaci heterozygotycznej (Hh). Barwa okrywy włosowej jest czysto biała, zaś tęczówki zabarwione są na niebiesko-czarno.
- **sobolowa** będąca homozygotą recesywną (aa). Okrywa włosowa oraz podszycie są czarne z odcieniem brązowym, przy czym włosy puchowe w partii brzusznej są lekko rozjaśnione.
- **pastelowa** powstała w wyniku połączenia odmiany beżowej z czarną dominującą, stąd

osobniki ciemno pastelowe są homozygotami, a jasnobrązowe heterozygotami. Zwierzęta te odznaczają się jednolicie brązową barwą okrywy włosowej bez strefowego umaszczenia włosów puchowych.

- **perłowa** będąca homozygotą lub heterozygotą genu posrebrzenia (W). Cechuje się barwą białą przydymioną z wyraźnym odcieniem jasnoszaro-beżowym zagęszczonym wzdłuż linii grzbietu. Na podbrzuszu włosy są białe. Barwa tęczówek jest czerwono-brązowa.
- **grenlandzka** ($t^n t^n$) do niedawna najbardziej rozpowszechniona w Polsce odmiana nutrii. Jej włosy pokrywowe są szroniasto – beżowo - szare, a włosy puchowe – szaro beżowe. W barwie ogólnej wyraźnie widoczny jest odcień beżowy i posrebrzenie. Futro na grzbiecie jest ciemniejsze niż na podbrzuszu. Kolor tęczówki – czerwono niebieski.

Uzasadnienie konieczności ochrony

Obecna niska liczebność populacji nutrii grenlandzkiej, standard oraz odmian barwnych, nieprzekraczająca kilkudziesięciu sztuk w każdej z odmian powoduje, że są to odmiany zagrożone wyginięciem. W krajach europejskich nutrie odmian barwnych występują tylko w niewielkich ilościach w hodowlach hobbystycznych na terenie Słowacji, Czech i Niemiec. Postępujący zanik liczby ferm i obsady zwierząt powoduje konieczność natychmiastowego podjęcia ochrony następujący odmian barwnych nutrii: grenlandzkiej, standardowej, białej niealbinotycznej, bursztynowo-złocistej, perłowej, pastelowej, sobolowej i czarnej dominującej. Odmiany te są niezwykle cennym elementem genetycznej różnorodności roślinożernych zwierząt futerkowych, a także świadectwem historii polskiej hodowli tych zwierząt.

Cele programu

1. Zachowanie populacji nutrii grenlandzkiej, standard i odmian barwnych białej niealbinotycznej, bursztynowo-złocistej, perłowej, pastelowej, sobolowej i czarnej dominującej oraz zwiększenie ich liczebności do minimum 500 samic stada podstawowego nutrii standard i grenlandzkiej oraz po 200 sztuk samic każdej z pozostałych odmian.
2. Zachowanie zmienności genetycznej w chronionych populacjach.
3. Zachowanie wzorca odmian barwnych nutrii.

Wzorzec oceny fenotypu nutrii:

Typ barwny określany jest dla nutrii grenlandzkiej, standard oraz odmian: bursztynowo-złocista i pastelowa. Jest on wpisywany do karty oceny pokroju, nie wpływa na wyniki oceny fenotypu (na punktację).

Grenlandzka: ciemny – włosy pokrywowe ciemnoszarobeżowe z posrebrzeniem, włosy podszyciowe ciemnoszarobeżowe do brązowych
średni – włosy pokrywowe szarobeżowe z posrebrzeniem, włosy podszyciowe jasno-beżowe,
jasny – włosy pokrywowe jasnoszarobeżowe z posrebrzeniem, włosy podszyciowe jasnoszarobeżowe,

- Standard:* *brązowo-szary* – włosy pokrywowe brąnatnobrązowe z szarymi wierzchołkami, zausznicie białe lub jasnoszare, włosy podszyciowej ciemnobrązowe z szaro-niebieskim odcieniem, u nasady na stronie brzusznej popielate;
brązowo-żółcisty – włosy pokrywowe brązowe o pomarańczowo-żółtych wierzchołkach, włosy podszyciowej jednolicie ciemnobrązowe bez szczególnego odcienia;
pociemniony – włosy pokrywowe na grzbiecie czarne, na bokach i brzuchu ciemnobrązowe z intensywnymi pomarańczowymi wierzchołkami. Włosy podszyciowej brązowoczarne.
- Bursztynowo-żółcista:* *ciemny* – włosy pokrywowe i podszyciowe o jednolitej barwie rudobłękitnej,
jasny – włosy pokrywowe i podszyciowe o jednolitej barwie jasnopomarańczowej
- Pastelowa:* *ciemny* – włosy pokrywowe o jednolitej barwie ciemnobrązowej (czekoladowej), włosy podszyciowe brązowe z szaroniebieskim odcieniem,
jasny – włosy pokrywowe i podszyciowe o jednolitej barwie jasnobrązowej.

Wielkość i budowa zwierzęcia: Wielkość zwierząt w wieku 5 miesięcy i powyżej dla samic i samców zgodna z obowiązującym wzorcem nutrii [7]. Wzorcowa wielkość bardzo duża. Budowa ciała mocna, głowa szeroka, harmonijny wygląd zwierzęcia, dobra kondycja. Siekacze koloru ciemnopomarańczowego.

Barwa i czystość barwy okrywy włosowej:

- odmiana *grenlandzka typ jasny*: barwa ogólna jasnoszarobeżowa z wyraźnym posrebrzeniem, pas grzbietowy z włosów pokrywowych o barwie jasnobeżowej, włosy pokrywowe na bokach i brzuchu wysrebrzone, podszycie na stronie brzusznej bardzo jasnoszarobeżowe, na stronie grzbietowej jasnoszarobeżowe, łapy, uszy, nozdrza i pazury cieliste, oczy czerwonebrązowe.
- odmiana *grenlandzka typ średni*: barwa ogólna szaro-beżowa z wyraźnym posrebrzeniem brzucha i boków, pas grzbietowy ciemniejszy o barwie jednolitej, barwa włosów podszycia na stronie brzusznej jasnoszarobeżowa, na grzbiecie szarobeżowa, łapy, pazury, nozdrza i uszy cielistobrązowe, oczy czerwonebrązowe.
- odmiana *grenlandzka typ ciemny*: barwa ogólna ciemnoszarobeżowa z wyraźnym posrebrzeniem brzucha i boków, pas grzbietowy ciemniejszy o barwie jednolitej ciemnobłękitnej lub brązowej. Barwa podszycia na stronie brzusznej szarobeżowa, na stronie grzbietowej ciemnobłękitna do brązowej. Łapy, pazury, uszy i nozdrza jasnoszarobrązowe, oczy czerwonebrązowe.
- odmiana *standard*: barwa ogólna brąnatnobrązowa ze strefowym umaszczeniem wierzchołków włosów pokrywowych. Barwa wzorcowa uzależniona od typu barwnego. Barwa podszycia jednolita na grzbiecie, na brzuchu nieco rozjaśniona.

- odmiana *czarna dominująca*: barwa ogólna czysto czarna bez zaznaczonej strefowości. Podszycie czarne nie kontrastujące z włosami pokrywowymi, z niewielkim rozjaśnieniem w części przyskórnej. Dopuszczalna biała oznaka na czole.
- odmiana *bursztynowo-złocista*: barwa ogólna jednolicie rudo-złocista lub jasnozłocista z rozjaśnieniem w przyskórnej części włosów na stronie brzusznej.
- *biała niealbinotyczna*: barwa ogólna czysto biała, podszycie czysto białe, oczy ciemne, łapy cieliste.
- *sobolowa*: barwa ogólna czarna z odcieniem brązowym. Podszycie czarne z odcieniem brązu lekko rozjaśnione w części przyskórnej na stronie brzusznej.
- *pastelowa*: barwa ogólna jednolicie brązowa bez strefowości z dobrym wyrównaniem barwy na grzbiecie i na brzuchu.
- *perłowa*: barwa ogólna biała przydymiona z wyraźnym odcieniem jasnoszaro-beżowym zagęszczonym wzdłuż linii grzbietu, na stronie brzusznej biała. Podszycie na grzbiecie jasnokremowo-szare, na stronie brzusznej białe lekko przydymione. Łapy, uszy, nozdrza i pazury ciemnoróżowe. Oczy czerwono-brązowe.

Jakość okrywy włosowej: Włosy pokrywowe gęste, równomiernie kryjące podszycie na grzbiecie, bokach i stronie brzusznej. Włosy podszyciowe na stronie grzbietowej gęste, na stronie brzusznej bardzo gęste. Włosy pokrywowe i podszyciowe gęsto porastają wewnętrzną stronę ud. Włosy pokrywowe średnio długie, sprężyste z połyskiem. Włosy podszyciowe sprężyste bez śladu spłśnienia o długości powyżej 10 mm mierzonej w odległości 10-15 cm od odbytu.

Zakres prowadzenia oceny wartości użytkowej zwierząt niezbędny dla realizacji programu

Ocena wartości użytkowej odmian barwnych nutrii prowadzona będzie łącznie z oceną wartości hodowlanej zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie i będzie obejmowała:

- 1) użytkowość rozplodową stada,
- 2) ocenę fenotypu zwierzęcia dokonywaną w okresie życia zwierzęcia.

Ocena użytkowości rozplodowej będzie obejmowała określenie:

- 1) liczby samic i samców stada podstawowego na dzień 31 grudnia danego roku kalendarzowego,
- 2) średniej liczby samic użytkowanych rozplodowo (suma ilości samic stada podstawowego w poszczególnych miesiącach roku kalendarzowego podzielona przez 12),
- 3) liczby wszystkich miotów uzyskanych od samic stada podstawowego w danym roku kalendarzowym,
- 4) liczby młodych urodzonych do dnia 31 grudnia danego roku kalendarzowego,
- 5) liczby odchowanych młodych z urodzeń do dnia 31 grudnia danego roku kalendarzowego,
- 6) średniej liczby miotów uzyskanych od jednej samicy (liczba wszystkich miotów uzyskanych od samic stada podstawowego podzielona przez średnią liczbę samic

- użytkowanych rozplodowo),
- 7) średniej liczby młodych urodzonych od jednej samicy w danym roku kalendarzowym (liczba młodych urodzonych do dnia 31 grudnia podzielona przez średnią liczbę samic użytkowanych rozplodowo),
 - 8) średniej liczby młodych odchowanych od jednej samicy w danym roku kalendarzowym (liczba młodych odchowanych z urodzeń do dnia 31 grudnia danego roku kalendarzowego podzielona przez średnią liczbę samic użytkowanych rozplodowo),
 - 9) średniej liczby młodych urodzonych z jednego miotu w danym roku kalendarzowym (liczba młodych urodzonych do dnia 31 grudnia podzielona przez liczbę wszystkich miotów uzyskanych od samic stada podstawowego w danym roku kalendarzowym),
 - 10) średniej liczby młodych odchowanych z jednego miotu w danym roku kalendarzowym (liczba odchowanych młodych z urodzeń do dnia 31 grudnia podzielona przez liczbę wszystkich miotów uzyskanych od samic stada podstawowego w danym roku kalendarzowym).

Ocenie fenotypu przeprowadzanej w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia poddawane są nutrie po ukończeniu 5 miesięcy. Ocena fenotypu ma na celu ustalenie stopnia zgodności z wzorcem odmiany i obejmuje:

- a) wielkość i budowę zwierzęcia,
- b) barwę i czystość barwy okrywy włosowej,
- c) jakość okrywy włosowej.

Wielkość zwierzęcia określa się jako masę ciała wyrażoną w kilogramach, z dokładnością do 0,1 kg. Pozostałe cechy ocenia się organoleptycznie.

Zwierzęta ocenia się w rękę w świetle dziennym (nie w słońcu) lub w świetle jarzeniowym o barwie zbliżonej do światła dziennego.

Nie ocenia się nutrii z objawami chorobowymi lub pochorobowymi, ranami lub wrzodami, ułomnościami (np. brak łap, ogona itp.), zabrudzonych w stopniu utrudniającym rozpoznanie barwy i odcienia, samic w zaawansowanej ciąży.

Stopień zgodności z wzorcem odmiany wyraża się w punktach, ilość punktów za poszczególne cechy wynosi:

- a) wielkość i budowa – 0-5 pkt,
- b) barwa i czystość barwy okrywy włosowej – 0-6 pkt,
- c) jakość okrywy włosowej – 0-9 pkt.

Punktowa ocena poszczególnych cech [7]:

Lp.	Cecha	Za zgodność ze wzorcem	Za wystąpienie wad		
			małych	dużych	dyskwalifikujących
1.	Wielkość i budowa	5	4 - 3	2 - 1	0
2.	Barwa i czystość barwy okrywy włosowej	6	5 - 4	3 - 1	0

3.	Jakość okrywy włosowej	9	8 - 6	5 - 1	0
----	------------------------	---	-------	-------	---

Określenie wad [7]:

Wady małe - Wielkość duża. Budowa ciała mocna, głowa szeroka, mniej harmonijny wygląd zwierzęcia, dobra kondycja. Siekacze koloru ciemnopomarańczowego. Nieznaczne rozrzedzenie włosów pokrywowych na stronie brzusznej w okolicach pachwin i odbytu. Włosy podszyciowe na stronie grzbietowej średnio gęste, na stronie brzusznej gęste z nieznacznym rozrzedzeniem w okolicach pachwin i odbytu. Włosy podszyciowe mało sprężyste o długości 8-10 mm mierzonej w odległości 10-15 cm od odbytu. Odmiana *grenlandzka typ jasny*: niepełne wysrebrzenie boków i brzucha, nadmierne wysrebrzenie pasa grzbietowego; *typ średni*: nadmierne wysrebrzenie pasa grzbietowego, niepełne wysrebrzenie brzucha i nieznaczne przejaśnienie podszycia; *typ ciemny*: niepełne wysrebrzenie brzucha i boków oraz zbyt szeroki pas grzbietowy. Odmiana *standard*: wystąpienie odcienia rudego we włosach podszyciowych oraz duże zróżnicowanie barwy podszycia na brzuchu i na grzbiecie. Odmiana *czarna dominująca*: lekko osłabiona czerń włosów, akcent na zausznicach; *bursztynowo-złocista*: brak klarowności barwy złocistej; *biała niealbinotyczna*: wystąpienie nieznacznych odcieni obcych we włosach pokrywowych lub podszyciowych; *sobolowa*: nieliczne włosy pokrywowe strefowo ubarwione; *pastelowa*: nieliczne włosy pokrywowe strefowo ubarwione; *perłowa*: wystąpienie w barwie ogólnej wyraźnego odcienia beżowego.

Wady duże – Wielkość mała. Budowa ciała mniej proporcjonalna i harmonijna, słabsza kondycja. Siekacze lekko odbarwione. Włosy pokrywowe nadmiernie długie, ordynarne, mało sprężyste, rzadkie, słabo kryjące podszycie, kępiasto rozmieszczone na stronie brzusznej. Wyraźnie wyczuwalne rozrzedzenie włosów podszyciowych, wystąpienie dużej różnicy pomiędzy gęstością włosów podszyciowych na stronie brzusznej i grzbietowej, w okolicach pachwin i odbytu brak włosów podszyciowych. Włosy podszyciowe mało sprężyste o długości 6-8 mm mierzonej w odległości 10-15 cm od odbytu. Odmiana *grenlandzka typ jasny*: nieznaczne zrudzenie włosów pokrywowych, rozbielenie podszycia na brzuchu, wysrebrzeni lekko zażółcone; *typ średni*: nieznaczne zrudzenie włosów okrywowych, bardzo silne przejaśnienia podszycia na stronie brzusznej; *typ ciemny*: nieznaczne zrudzenie włosów pokrywowych, bardzo silne przejaśnienia podszycia na stronie brzusznej, wysrebrzenie lekko zażółcone. Odmiana *standardowa*: wyraźne rozjaśnienie barwy podszycia. Odmiana *czarna dominująca*: nieczysta czerń okrywy włosowej, rozjaśnienie włosów pokrywowych na stronie brzusznej; *bursztynowo-złocista*: wystąpienie plamistości; *biała niealbinotyczna*: wystąpienie odcieni obcych we włosach pokrywowych i podszyciowych, nieznaczna zmiana barwy w części brzusznej pochodzenia mechanicznego; *sobolowa*: wystąpienie plamistości; *pastelowa*: wystąpienie plamistości barwnej; *perłowa*: brak odcienia szaro-beżowego włosów pokrywowych i podszyciowych.

Wady dyskwalifikujące - Wielkość bardzo mała. Słaba lub nieprawidłowa budowa ciała np. głowa wydłużona lub nieproporcjonalnie duża. Zła kondycja. Siekacze całkowicie odbarwione lub czarne. Włosy pokrywowe długie, lejące, niesprężyste, rzadkie, nie kryjące podszycia; miejscami brak włosów pokrywowych. Długość włosów podszyciowych poniżej

6 mm mierzona w odległości 10-15 cm od odbytu. Odmiana *grenlandzka typ jasny*: wyraźne zażółcenie lub zrudzenie włosów pokrywowych lub podszycia, brak wysrebrzenie na bokach i brzuchu; *typ średni*: wyraźne zażółcenie lub zrudzenie włosów pokrywowych lub podszyciowych, brak wysrebrzenie na bokach i brzuchu; *typ ciemny*: wyraźne zrudzenie lub zażółcenie włosów pokrywowych lub podszyciowych, brak wysrebrzenia. Odmiana *standardowa*: plamistość barwy okrywy włosowej. Odmiana *czarna dominująca*: wyraźny odcień brązowy lub rudy w barwie ogólnej; plamistość barwy okrywy oraz strefowe umaszczenie włosów na stronie brzusznej; *bursztynowo-złocista*: wystąpienie odcieni obcych; *biała niealbinotyczna*: wystąpienie wyraźnych odcieni obcych we włosach pokrywowych i podszyciowych, zażółcenia okrywy włosowej; *sobolowa*: brak czerni w barwie ogólnej, wystąpienie odcieni rudych w podszyciu; *pastelowa*: wystąpienie strefowości barwnej włosów, zbliżenie do barwy beżowej; *perłowa*: wystąpienie odcieni obcych w barwie okrywy włosowej.

Określenie wielkości populacji biorącej udział w programie

Według danych Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt w roku 2005 oceną wartości hodowlanej i użytkowej objętych było łącznie: 444 samice nutrii standard, 83 samice nutrii czarnej dominującej, 21 samic nutrii pastelowej oraz po 20 samic nutrii bursztynowo-złocistej i perłowej. W roku 2008 oceną wartości było objętych 348 samic nutrii standard, 628 samic grenlandzkich, 55 samic nutrii czarnej dominującej, 31 samic nutrii pastelowej, 41 samic nutrii bursztynowo-złocistej i 20 samic nutrii perłowej. Zgodnie z zaleceniami Grupy Roboczej ds. ochrony zasobów genetycznych zwierząt futerkowych, dla bezpieczeństwa weterynaryjnego utrzymywanej populacji, należy zwiększyć liczbę ferm poszczególnych odmian barwnych.

Metody hodowlane:

a) sposób doboru zwierząt do kojarzeń

Dobór par do rozplodu powinien być dokonywany tak, aby ograniczyć inbred w stadzie. Przy doborze do kojarzeń samic i samców poszczególnych odmian nutrii stosuje się rodzinowy (haremovy) wybór zwierząt. Podstawowym kryterium doboru jest dążenie do ograniczenia inbredu i nie dopuszczenie do wzrostu homozygotyczności chronionej populacji. Wszystkie nutrie (samce i samice) użytkowane rozplodowo w stadzie podstawowym muszą być poddane indywidualnej, przyżyciowej ocenie fenotypu.

b) zakres kriokonserwacji i sposób wykorzystania materiału biologicznego

Nie przewiduje się gromadzenia i przechowywania materiału biologicznego nutrii w bankach ex-situ.

Podstawy organizacyjne realizacji programu

Programem ochrony zasobów genetycznych odmian nutrii będą mogły być objęte zwierzęta poddane ocenie wartości użytkowej i hodowlanej zgodnie z obowiązującymi przepisami, które:

- pochodzą ze stada wpisanego lub spełniającego warunki wpisu do księgi dla nutrii,

- zostały uznane za odpowiadające wzorcowi nutrii w poszczególnych odmianach.

Podmiot prowadzący księgę dla nutrii będzie typował zwierzęta do udziału w programie. Kwalifikacja zwierząt i stad do udziału w programie będzie dokonywana przez Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy, w porozumieniu z Grupą Roboczą ds. ochrony zasobów genetycznych zwierząt futerkowych, na podstawie wniosku hodowcy, do którego załączone będzie:

- wykaz zwierząt zgłaszanych do uczestnictwa w programie poświadczony przez podmiot prowadzący ocenę wartości użytkowej i hodowlanej stad zwierząt futerkowych,
- zaświadczenie o wpisie bądź spełnieniu warunków wpisu stada nutrii poszczególnych odmian barwnych do księgi dla nutrii wydane przez podmiot prowadzący tę księgę.

Program realizowany będzie wspólnie przez:

1. hodowcę - właściciela stada chronionych odmian barwnych nutrii,
2. Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt prowadzące księgę dla nutrii,
3. Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie koordynujący działania w zakresie ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich

Zasady uczestnictwa hodowców w programie hodowlanym ochrony będzie określać umowa zawarta pomiędzy hodowcą - właścicielem stada a Instytutem Zootechniki – Państwowym Instytutem Badawczym.

Realizacja programu zgodnie z założeniami uwarunkowana będzie możliwościami zapewnienia środków finansowych na:

- a. częściowe pokrycie dodatkowych kosztów utrzymania zwierząt w stadach uczestniczących w programie;
- b. w momencie zagrożenia populacji likwidacją pokrycie kosztów wykupu materiału hodowlanego;
- c. prowadzenie badań naukowych dotyczących charakterystyki populacji;
- d. pokrycie kosztów prowadzenia promocji odmiany.

Podmioty zaangażowane w realizację programu będą zabiegały o uzyskanie środków finansowych na jego realizację ze środków budżetowych przeznaczonych na dotacje przedmiotowe dla podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa, programów rolno-środowiskowych i projektów badawczych placówek naukowych oraz ze źródeł pozarządowych

W celu rozwoju populacji chronionych odmian nutrii realizatorzy programu prowadzić będą działania w kierunku promocji i propagowania hodowli tych odmiany oraz dokładniejszej charakterystyki poszczególnych populacji i ich walorów użytkowych.

Nadzór nad realizacją oraz ocena efektywności działania programu.

Nadzór nad realizacją programu hodowlanego ochrony będzie sprawować Grupa Robocza ds. ochrony zasobów genetycznych zwierząt futerkowych działająca przy Instytucie Zootechniki PIB.

Grupa Robocza będzie okresowo dokonywać oceny efektywności działania programu poprzez analizę przebiegu realizacji celów, w szczególności w odniesieniu do:

- liczebności populacji – analiza coroczna,
- wyników rozrodu oraz oceny fenotypu – analiza coroczna.

Referencje:

1. Cholewa R., Frindt A., Scheuring W., Szeleszczuk A. Chów i hodowla nutrii. Oficyna Wydawnicza „HOŻA”, Warszawa, 2000
2. Niedźwiadek S., Bielański P., Zając J. Nutrie przeszłość, terażniejszość, przyszłość. Przegląd Hodowlany 6:2 8-29, 1996
3. Niedźwiadek S., Kowalski J. Chów nutrii. Instytut Zootechniki, Kraków, 1987
4. Niedźwiadek S. Nutrie bogactwem Argentyny. Hod. Drob. Inw. 2: 21-23, 1989
5. Kopański R. Chów nutrii. PWRiL, Warszawa, 1981
6. Scheuring W. Choroby nutrii. PWRiL, Warszawa, 1979
7. Wzorzec nutrii, CSHZ, Warszawa, 1999

Opracowanie programu:

prof. dr hab. Grażyna Jeżewska
doc. dr hab. Paweł Bielański
dr inż. Małgorzata Piórkowska
dr inż. Dorota Kowalska

Program został pozytywnie zaopiniowany przez Grupę Roboczą ds. ochrony zasobów genetycznych zwierząt futerkowych oraz przyjęty przez Radę Naukową Instytutu Zootechniki na posiedzeniu w dniu r.

**Wprowadzono zarządzeniem
Dyrektora Instytutu Zootechniki
Państwowego Instytutu Badawczego
Nr 20/07 z dnia 2.07.2007 r.**